

Posudek na diplomovou práci Bc. Adama Kulhavého
První bulharský stát v historické paměti období byzantské nadvlády
a Druhého bulharského carství. Praha: FF UK 2012

Diplomant si pro svou diplomovou práci vybral bezpochyby časově i myšlenkově náročné téma studia historické paměti o Prvním bulharském carství v době byzantské nadvlády nad Bulharskem a ve Druhém bulharském carství. Toto téma považuji za velice přínosné a cenné již z toho důvodu, že mu dosud nebyla v historiografii ani v literární vědě věnována zasloužená pozornost. Téma je přínosem také pro to, že je nutné při jeho zpracování vycházet nejen ze sekundární literatury, ale také s řadou nevydaných historických a literárních pramenů řeckých, latinských a slovanských. Neméně oceňuji na práci, že diplomant byl nucen překonat a přehodnotit řadu klišé, zavedených národní historiografií bulharskou. V této oblasti dle mého názoru prokázal velmi dobrou znalost odborné historiografické literatury bulharské a dokázal si současně od ní udržet náležitý odstup. V obecné rovině rád konstatuji, že text diplomové práce je také po stránce jazykové i stylistické vytříbený (drobné překlepy přehlížím; italský badatel se jmenuje R. Picchio nikoliv Piccio) a kompozičně velmi dobře zvládnutý; není zde téměř slovo navíc. Rozvržení práce do jednotlivých kapitol je přehledné a účelné, takže se zde nevyskytují myšlenkové přervy mezi jednotlivými odstavci a kapitolami. Potěšitelná je i skutečnost, že předkládané poznatky se v celé práci opírají o téměř detailní znalost sekundární literatury (jen monografických prací bylo využito více než 60), ale i velkého množství pramenů.

Pro kratším, účelném úvodu, který představuje nástin zkoumaného problému, diplomant v první kapitole provádí přehlednou analýzu bulharské historiografie, jež se zabývá sledovanou problematikou. Zde A. Kulhavý dobře ukazuje, že umí s touto literaturou dobře pracovat, kriticky myslet, a ne bezmyšlenkovitě kompilovat dříve vyslovené názory. Striktně se drží tématu a neodbíhá k jiným.

Jádro celé diplomové práce A. Kulhavého tvoří dvě rozsáhlejší kapitoly, kde je sledován vývoj a postupný úpadek různých forem historické paměti na První bulharské carství. Třetí kapitola sleduje období byzantské nadvlády nad Bulharskem (problematika ztráty centra zaniklého státu, ztráta elit, způsoby uchování historické paměti ve světské a církevní oblasti a její odraz v literárních památkách a historických dokumentech). Na s. 30 při výkladu o pozdějším obsazování postu ochridského arcibiskupa Řeky by bylo ještě dobré zvážit, zda nehrála důležitou roli také dobrá znalost řečtiny, neboť případná znalost obou liturgických jazyků. Arcibiskup musel v této fázi přeci komunikovat s řeckým

(konstantinopolským) patriarchou. Teoreticky by bylo snad ještě možné se pokusit blíže zhodnotit význam athoských klášterů, srv. studii Kl. Ivanovy v časopise *Jews and Slaves*. Tato informace necht' je však brána jako čistě doplňková, nikterak nemající vliv na kvalitu práce A. Kulhavého. (Pozn. v češtině je vhodnější používat skripici *Chilandar*, což odpovídá řečtině.)

Ve čtvrté kapitole, kde se diplomant zaměřil na možnou percepci a doložitelnost informací o První bulharském carství v obnoveném středověkém státě. Také zde dokázal svou hlubokou znalost pramenů, zejm. slovanských a latinských. V této souvislosti kladně hodnotím, že vedle citovaného originálního znění připojil na mnoha místech i vlastní překlady. (Na s. 48 by možná bylo lepší latinské *imperator* přeložit obecnějším *vládce*, *panovník* než *car*, i když i tento překlad je správný.)

Celkově mohu konstatovat, že závěry diplomové práce Bc. Adama Kulhavého lze bez výhrad přijmout, takže ji navrhuji klasifikovat beze všech pochybností známkou **výborně** a vřele doporučuji, aby byly výsledky této práce nějakou formou zpřístupněny širší odborné veřejnosti.

V Praze 30. května 2012

Mgr. Václav Čermák, Ph.D.